

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Ståndpunktsdokument om samspelet mellan dataskydd och konkurrensrätt

Antaget den 16 januari 2025

Sammanfattning

Att främja samarbetet mellan dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter kan vara till nytta för att skydda enskilda personer och öka deras valmöjligheter. I takt med att företagens affärsmodeller utvecklas blir personuppgifter och de regler som tillämpas på behandlingen av personuppgifter alltmer centrala. Därför är det viktigt att överväga olika sätt att främja samstämmighet mellan separata men samverkande lagstiftningsområden, med tanke på de risker en inkonsekvent tillämpning medför på individ- och samhällsnivå. Detta kommer att kräva en bättre förståelse av förhållandet mellan begrepp som används i dataskyddslagstiftningen och i konkurrensrätten, för att stärka dataskyddsmyndigheternas förmåga att ta hänsyn till det ekonomiska sammanhanget och konkurrensmyndigheternas förmåga att införliva potentiellt relevanta dataskyddsoverväganden i sina bedömningar och beslut.

- I enlighet med Europeiska unionens domstols dom i mål C-252/21 är **samarbete mellan dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter i vissa fall obligatoriskt och inte frivilligt.**
- Beslutsfattare **bör vara medvetna om att tillsynsmyndigheter och organ som är behöriga att utöva tillsyn över den digitala sektorn kan behöva samarbeta närmare i vissa fall.**
- För närvarande **varierar graden av myndighetssamarbete avsevärt mellan medlemsstaterna och harmoniseras inte genom unionsrätten.**
- Myndigheternas interna åtgärder, t.ex. inrättande av en särskild grupp som samordnar samarbetsuppgifter och fungerar som **en enda kontaktpunkt för andra myndigheter, kan främja samarbete med andra tillsynsmyndigheter.**
- I syfte att säkerställa ett effektivt samarbete bör myndigheterna **utveckla en grundläggande förståelse** av och kännedom om det regelverk som tillämpas av relevanta motparter.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	4
2	ATT FRÄMJJA SAMARBETE OCH ÖKAD ENHETLIGHET	4
2.1	Skydd av enskilda personer	4
2.2	Dataskyddsutvecklingen i den digitala ekonomin	5
3	SAMBAND MELLAN BEGREPP	6
3.1	Att skydda enskilda personer och deras beslutsfattande	6
3.2	Laglighet 5.1 a: fallet Meta inom ramen för dataskyddsförordningen	7
3.3	Ett exempel på att ta bättre hänsyn till dataskydd	7
4	ATT BYGGA PÅ SAMARBETE	8
4.1	Varför dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter bör samarbeta	8
4.2	Befintliga samarbetsmodeller inom EU:s medlemsstater	8
4.3	Sätt att förbättra samarbetet	9
5	SLUTSATS.....	10

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande ståndpunktsdokument

1 INLEDNING

1. För dataskyddsmyndigheterna aktualiserar de senaste förändringarna i det rättsliga landskapet många frågor som tangerar både dataskydd och konkurrensrätt. Det framgår tydligt av avgörandet i målet *Meta mot Bundeskartellamt*¹ att målen för dataskyddslagstiftningen och konkurrensrätten inte alltid kan eftersträvas separat. I stället kan tillsynsmyndigheter behöva samarbeta och samordna för att utforska synergier och vidta enhetliga, ändamålsenliga och kompletterande tillsynsåtgärder. Sådant samarbete kan gynna enskilda personer, företag och andra enheter: det gör det möjligt för olika tillsynsmyndigheter att skydda enskilda personer i EU på ett så ändamålsenligt och effektivt sätt som möjligt och säkerställer en konsekvent tolkning och tillämpning av rättsliga normer.
2. Även om dataskyddsförordningen och konkurrensrätten kan vara tillämpliga på samma aktörer och verksamheter är de tydligt åtskilda rättsområden, som är baserade på olika rättsliga begrepp och mål och har egna verkställighetsramar. Medan dataskyddslagstiftningen syftar till att garantera registrerades grundläggande rätt till skydd av sina personuppgifter, särskilt mot olaglig och orättvis behandling av deras personuppgifter utan insyn², syftar konkurrensrätten till att "skydda marknadernas effektiva funktion"³. Därför behövs analys för att bedöma situationer där samspel mellan dataskydd och konkurrens uppstår.
3. I detta ståndpunktsdokument analyserar Europeiska dataskyddsstyrelsen kort detta samspel och ger rekommendationer för vidareutveckling av det befintliga samarbetet mellan tillsynsmyndigheter.

2 ATT FRÄMJA SAMARBETE OCH ÖKAD ENHETLIGHET

2.1 Skydd av enskilda personer

4. EU:s dataskyddslagstiftning och konkurrensrätt är tydligt åtskilda rättsliga ramar och rättsområden som har olika mål. De har dock flera potentiellt gemensamma aspekter, t.ex. skydd av enskilda personer och deras val. Dataskyddspolitiken syftar till att skydda enskilda personer mot all olaglig eller orättvis behandling av deras personuppgifter, och konkurrenspolitiken syftar till att garantera villkoren för fri och icke snedvriden konkurrens mellan företag på de relevanta marknaderna i konsumenternas intresse⁴ genom att främja innovation, mångfald i utbudet och attraktiva priser⁵. Detta mål att skydda enskilda personer i deras roll som konsumenter enligt konkurrensrätten tar sig uttryck i förbudet mot karteller och missbruk av dominerande ställning och i motverkandet av konkurrensbegränsande

¹ Dom av den 4 juli 2023, *Meta Platforms m.fl. (C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537)*, även kallad **domen i målet Bundeskartellamt** i detta ståndpunktsdokument.

² Se artikel 8.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och artikel 16.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), där det föreskrivs att var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

³ Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för konkurrens, 2017, *EU competition policy in action: COMP in action*, Europeiska unionens publikationsbyrå, <https://data.europa.eu/doi/10.2763/897035>.

⁴ Se artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget.

⁵ Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för konkurrens, 2024, *Protecting competition in a changing world: Evidence on the evolution of competition in the EU during the past 25 years*, Europeiska unionens publikationsbyrå, <https://data.europa.eu/doi/10.2763/089949>.

koncentrationer, som utan ingripanden kan skada konsumenterna i form av högre priser, färre valmöjligheter eller lägre kvalitet och innovation⁶.

5. En starkare koppling mellan dataskydd och konkurrens kan bidra till skyddet av enskilda personer och till konsumenternas välbefinnande genom att aktörer allmänt tar större hänsyn till respekten för grundläggande rättigheter och en väl fungerande konkurrensutsatt marknad.
6. Därför förefaller det gynnsamt att stärka samarbetet mellan dataskydds- och konkurrensmyndigheterna, särskilt i de fall där det finns en tydlig beröringspunkt mellan tillämpningen av konkurrensrätten och tillämpningen av dataskyddsreglerna. Detta skulle bidra till tidig identifiering och hantering av spänningar som kan uppstå mellan de båda rättsområdena i vissa situationer. På det sättet skulle ett ökat myndighetssamarbete vara en möjlighet att göra myndigheternas respektive åtgärder mer konsekventa och ändamålsenliga, vilket gynnar både enskilda personer och enheter som måste följa de rättsliga kraven på båda områdena.

2.2 Dataskyddsutvecklingen i den digitala ekonomin

7. I den digitala ekonomin bygger många affärsmodeller på personuppgifter. Det har lett till att dataskyddet i vissa fall har blivit en viktig parameter i konkurrensen⁷. Samtidigt syftar EU:s dataskyddslagstiftning till att förhindra olaglig och orättvis behandling av personuppgifter, inbegripet fall där det förekommer maktobalans mellan personuppgiftsansvariga och de enskilda personer vars personuppgifter samlas in.
8. Kommissionen erkänner i ett nytt tillkännagivande om definitionen av relevant marknad⁸ att det integritetsskydd och skydd av personuppgifter som konsumenterna erbjuds kan vara en av de konkurrensparametrar som övervägs vid definitionen av den relevanta marknaden⁹. Med andra ord betraktas integriteten som en av parametrarna särskilt vid bedömningen av koncentrationer mellan digitala företag och teknikföretag¹⁰.
9. En konkurrensutsatt marknad kan vara en avgörande faktor som gör det lättare att skapa förutsättningar för integritetsvänliga alternativ¹¹. Med andra ord om konsumenten har olika alternativ att välja mellan på marknaden kan det vara ett incitament att minimera mängden personuppgifter som

⁶ Det anges till exempel i artikel 102 i EUF-fördraget att missbruk av en dominerande ställning kan bestå i att "begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna".

⁷ Se även Europeiska kommissionen, [policydokument om konkurrens, nr 1, april 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice \(inte översatt till svenska\), s. 4](#). I punkt 51 i domen i mål C-252/21 konstateras det att "åtkomsten till personuppgifter och möjligheten att behandla dessa uppgifter blivit en viktig parameter i konkurrensen mellan företag i den digitala ekonomin. Det skulle således vara att bortse från realiteten i denna ekonomiska utveckling att inte låta reglerna om skydd för personuppgifter ingå bland de bestämmelser som konkurrensmyndigheterna ska beakta i samband med utredningen av missbruk av dominerande ställning och detta skulle också kunna undergräva konkurrensrättens effektivitet i unionen."

⁸ Europeiska kommissionen, 2024, Meddelande från kommissionen – Kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning, *Europeiska unionens officiella tidning*, C/2024/1645, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj>.

⁹ [Europeiska kommissionen, 22.2.2024, Kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning, Europeiska unionens officiella tidning, C/2024/1645, punkt 13.](#)

¹⁰ För icke prismässig konkurrens, se [Europeiska kommissionen, policydokument om konkurrens, nr 1, april 2024, Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice \(inte översatt till svenska\), avsnitt 1.3, s. 5.](#)

¹¹ [Europeiska kommissionen, 20.12.2020, Arbetsdokument från kommissionens avdelningar – Konsekvensbedömningsrapport \(inte översatt till svenska\), följedokument till Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn \(rättsakten om digitala marknader\), punkterna 65–66.](#)

samlas in eller undvika omfattande kombinerad och användning av personuppgifter från olika källor på ett sätt som är skadligt för användarna¹². Det motsatta är också möjligt. Detta är fallet med uteslutande strategier, som begränsar antalet marknadsaktörer och därför på konstlad väg kan påverka antalet integritetsvänliga lösningar. Brist på kommersiella alternativ kan leda till att användarna väljer produkter med sämre integritetsskydd.

10. Inom den digitala sektorn kan företag i en dominerande ställning bete sig på ett sätt som väcker frågor om den roll som behandlingen av personuppgifter spelar för att stärka och utnyttja denna ställning. Datadrivna fördelar med att "grindvakter" på digitala marknader kombinerar och korsanvänder personuppgifter från olika källor, och de risker som sådana fördelar medför för rättvisan och öppenheten på sådana marknader, framhävs av förbuden i artikel 5.2 i förordningen om digitala marknader¹³.

3 SAMBAND MELLAN BEGREPP

3.1 Att skydda enskilda personer och deras beslutsfattande

11. I domen i målet Bundeskartellamt klargjorde Europeiska unionens domstol den roll som en dominerande ställning spelar för samtyckets giltighet enligt dataskyddsförordningen. En dominerande ställning i sig innebär inte systematiskt att samtycket är ogiltigt¹⁴. Vissa villkor är ändå nödvändiga för att säkerställa att samtycket är giltigt¹⁵ eftersom den dominerande ställningen kan påverka "användarens fria valmöjlighet som kan sakna möjlighet att utan problem vägra eller ta tillbaka sitt samtycke"¹⁶ och "kan skapa en betydande ojämlikhet (...) mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige"¹⁷.
12. Till exempel "om det förekommer en maktobalans kan (...) samtycke (...) endast användas 'i undantagsfall' och om den personuppgiftsansvarige, i enlighet med principen om ansvarsskyldighet, kan bevisa att det inte finns några 'negativa konsekvenser' alls för de registrerade om de inte samtycker, särskilt om de registrerade erbjuds ett alternativ som inte har några negativa konsekvenser"¹⁸, inbegripet möjlig diskriminering eller social exkludering, särskilt i fall där digitala tjänster har en framträdande roll eller är avgörande för enskilda personers deltagande i det sociala livet eller tillgång till yrkesnätverk, och i ännu högre grad om det förekommer inlåsnings- eller nätverkseffekter¹⁹. Dominans kan därför vara ett sätt att identifiera fall där en personuppgiftsansvarig kan ha inverkan på användaren. Detta begrepp är dock inte tillräckligt i sig för att bedöma giltigheten av samtycke enligt dataskyddsförordningen, men det är användbart för en bredare bedömning av maktobalans enligt dataskyddsförordningen. Dessutom behöver personuppgiftsansvariga inte ha en

¹² OECD, 13.6.2024, *The intersection between competition and data privacy*, punkterna 39, 47 och 57, s. 11.

¹³ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2022/1925 av den 14 september 2022 om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn och om ändring av direktiv \(EU\) 2019/1937 och \(EU\) 2020/1828 \(Förordningen om digitala marknader\)](#).

¹⁴ Domen i målet Bundeskartellamt, punkt 154.

¹⁵ [EDPB, 17.4.2024, Yttrande 08/2024 om giltigt samtycke inom ramen för modeller för samtycke eller betalning som används av stora onlineplattformar](#).

¹⁶ Domen i målet Bundeskartellamt, punkt 148, med hänvisning till skäl 42 i dataskyddsförordningen.

¹⁷ Ibid., punkt 149, med hänvisning till skäl 43 och artikel 7.4 i dataskyddsförordningen.

¹⁸ [EDPB, 17.4.2024, Yttrande 08/2024 om giltigt samtycke inom ramen för modeller för samtycke eller betalning som används av stora onlineplattformar, punkt 79, s. 23](#).

¹⁹ [Ibid., punkt 182, s. 43](#).

”dominerande ställning” i den mening som avses i artikel 102 i EUF-fördraget för att deras marknadsinflytande ska anses vara relevant för genomförandet av dataskyddsförordningen²⁰.

3.2 Laglighet 5.1 a: fallet Meta inom ramen för dataskyddsförordningen

13. Europeiska unionens domstol har i sin dom fastställt att konkurrensmyndigheter när de bedömer om ett företag missbrukar sin dominerande ställning i den mening som avses i artikel 102 i EUF-fördraget, med förbehåll för att konkurrensmyndigheten iakttar skyldigheten att samarbeta lojalt med tillsynsmyndigheterna inom dataskyddet, får bedöma om företagets användarvillkor, såvitt de avser behandling av personuppgifter, och företagets tillämpning av dessa villkor inte är förenliga med dataskyddsförordningen när detta krävs för att fastställa att missbruk föreligger²¹. Konkurrensmyndigheternas bedömningar av användarvilkorens överensstämmelse med dataskyddsförordningen i fall som avses i artikel 102 i EUF-fördraget får inte ersätta den behöriga dataskyddsmyndighetens bedömning²², särskilt inte den ansvariga tillsynsmyndighetens bedömning när det gäller gränsöverskridande behandling inom EU²³. På grundval av artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*) ansåg Europeiska unionens domstol att alla de nationella myndigheter som är inblandade är bundna av principen om lojalt samarbete och att konkurrensmyndigheterna ska samråda och samarbeta med dataskyddsmyndigheterna när de vid utövandet av sina befogenheter prövar huruvida ett företags beteende är förenligt med dataskyddsförordningens bestämmelser²⁴. I enlighet med domstolens dom är därför samarbete mellan tillsynsmyndigheter i vissa fall obligatoriskt och inte frivilligt. Enligt domstolens fasta rättspraxis innebär principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 i EU-fördraget att EU och medlemsstaterna, inbegripet deras förvaltningsmyndigheter, inom de områden som omfattas av unionsrätten ska respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av fördragen²⁵. Medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter som följer av unionsrätten och avstå från varje åtgärd som kan äventyra fullgörandet av unionsrättens mål²⁶.
14. Domstolens dom skapar ett viktigt incitament för myndigheterna att effektivisera sitt samarbete och komma överens om praktiska sätt att samråda med varandra.

3.3 Ett exempel på att ta bättre hänsyn till dataskydd

15. Utifrån tidigare erfarenheter såsom Europeiska datatillsynsmannens digitala förmedlingscentrum Digital Clearinghouse och datatillsynsmannens tidiga yttranden om behovet av en enhetlig

²⁰ Ibid., punkterna 103 till 105.

²¹ Domen i målet Bundeskartellamt, punkt 62.

²² Artikel 55 i dataskyddsförordningen.

²³ Eftersom den ansvariga tillsynsmyndigheten enligt artikel 56 i dataskyddsförordningen är tillsynsmyndighet för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbiträdets huvudsakliga verksamhetsställe eller enda verksamhetsställe och behörig att agera som ansvarig tillsynsmyndighet för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbiträdets gränsöverskridande behandling i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 60 i dataskyddsförordningen.

²⁴ Domen i målet Bundeskartellamt, punkterna 54, 58 och 59.

²⁵ Ibid., punkt 53, och artikel 4.3 i EU-fördraget.

²⁶ För ett liknande resonemang, se domarna av den 7 november 2013, UPC Nederland (C-518/11, EU:C:2013:709), punkt 59, och av den 1 augusti 2022, Sea Watch (C-14/21 och C-15/21, EU:C:2022:604), punkt 156.

tillämpning²⁷ publicerade Europeiska dataskyddsstyrelsen år 2020 ett uttalande²⁸ om koncentrationers återverkningar på privatlivet, där man framhåller risken med att stora teknikföretag ytterligare kombinerar och samlar känsliga personuppgifter. Europeiska dataskyddsstyrelsen påminner om ”vikten av att bedöma effekterna på längre sikt för skyddet av ekonomiska rättigheter, rättigheter i fråga om dataskydd och konsumenträttigheter, närhelst en betydande fusion föreslås”²⁹. Europeiska dataskyddsstyrelsen konstaterar också att man kommer att beakta ”de konsekvenser som denna koncentration kan få för skyddet av personuppgifter i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet”³⁰. Därför bör privatlivet och dataskyddet vid behov noga övervägas när koncentrationer bedöms³¹.

16. Med tanke på hur EU:s dataskydd eventuellt kan påverka bedömningen av koncentrationer kan ett ökat samarbete mellan konkurrens- och dataskyddsmyndigheter – även på EU-nivå – hjälpa tillsynsmyndigheter att bli bättre insatta i potentiella frågor som rör personuppgifter.

4 ATT BYGGA PÅ SAMARBETE

4.1 Varför dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter bör samarbeta

17. Europeiska dataskyddsstyrelsen har utrett frågan om samarbete mellan myndigheter t.ex. genom samråd med experter på området och genom en enkät för att förstå hur olika myndigheter samarbetar med varandra.
18. Europeiska dataskyddsstyrelsen har därmed kommit fram till att: ett gott samarbete mellan myndigheterna främjar samstämmighet och synergier mellan beslut som fattas i konkurrensfrågor och dataskyddsfrågor. Detta gynnar inte bara enskilda personer utan även företag genom en bättre förståelse av hur regelverken tillämpas.
19. I takt med att lagstiftning och rättspraxis utvecklas på de två rättsliga områdena kan det också krävas ännu mer samarbete mellan respektive behöriga myndigheter.

4.2 Befintliga samarbetsmodeller inom EU:s medlemsstater

20. Graden av myndighetssamarbete, som utöver den rättsliga ramen även påverkas av graden av ömsesidigt förtroende mellan myndigheterna, varierar i nuläget avsevärt mellan medlemsstaterna och harmoniseras inte genom unionsrätten. Europeiska dataskyddsstyrelsen analyserade befintliga samarbetsmodeller i EU:s medlemsstater i september 2023. Utifrån graden av formalisering av samarbetet framträder följande bild:

- A. I vissa medlemsstater saknas särskilda rättsliga bestämmelser som gör det möjligt eller obligatoriskt för dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter att samarbeta, och inget regelbundet och strukturerat frivilligt samarbete förekommer. Samarbete sker

²⁷ EDPS, Opinion on Privacy and competitiveness in the age of big data (inte översatt till svenska) (Yttrande om privatliv och konkurrenskraft i stordataåldern) https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/14-03-26_competition_law_big_data_en.pdf

EDPS, Opinion on coherent enforcement of fundamental rights in the age of big data (inte översatt till svenska) (Yttrande om effektiv rättstillämpning i den digitala samhällsekonomin) https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/16-09-23_bigdata_opinion_en.pdf

²⁸ [EDPB, 19.2.2020, Uttalande om koncentrationers återverkningar på privatlivet.](#)

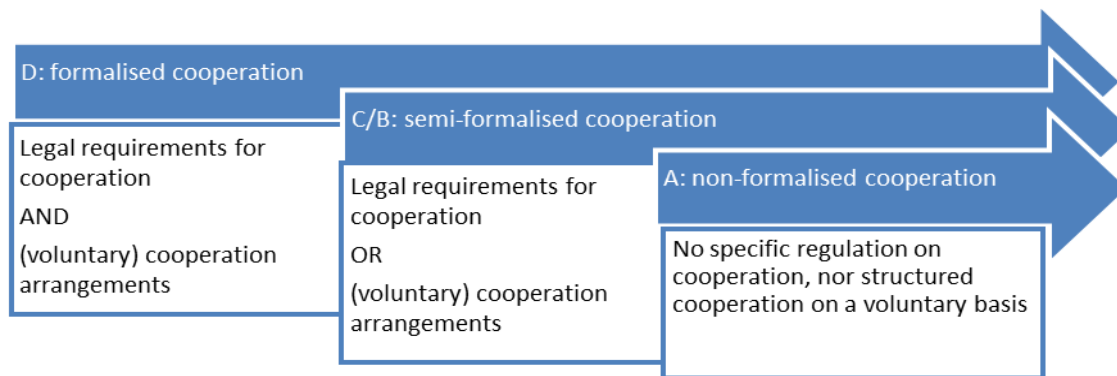
²⁹ [Ibid.](#)

³⁰ [Ibid.](#)

³¹ Se även Europeiska kommissionen, policydokument om konkurrens, nr 1, april 2024, *Non-Price Competition: EU Merger Control Framework and Case Practice* (inte översatt till svenska), s. 5.

informellt genom särskilda samråd, t.ex. inom ramen för administrativa förfaranden, branschutredningar, enstaka gemensamma projekt inom områden med överlappande tillsynsbefogenheter eller utarbetande av policydokument.

- B. Samarbete kan också ske utan någon särskild rättslig grund i den nationella rätten genom arrangemang för regelbundet, samordnat och strukturerat samarbete. Dessa arrangemang kan fastställas i gemensamt utarbetade samarbetsprotokoll, gemensamma förklaringar eller samförståndsavtal. Sådana arrangemang, som inte nödvändigtvis är rättsligt bindande, beskriver samarbetsformer såsom gemensamma workshoppar, utbildningar, evenemang, regelbundna möten och utbyte av bästa praxis.
- C. I vissa medlemsstater finns det uttryckliga rättsliga krav som styr samarbetet. Den specifika samarbetsformen varierar från fall till fall. Samarbetet leder oftast till yttranden om olika fall på begäran av den andra myndigheten.
- D. Den högsta nivån av formaliserat eller strukturerat samarbete finns i medlemsstater med både rättsliga krav och praktiska arrangemang för samarbete mellan myndigheter.

- 21. Även en miniminivå av formaliserat samarbete gör det möjligt för myndigheter att samarbeta genom tillfällig kontakt i specifika frågor. Under vissa omständigheter kan det förekomma fall där myndigheterna är skyldiga att samarbeta på grund av principen om lojalt samarbete.

4.3 Sätt att förbättra samarbetet

- 22. Det kan visa sig vara fördelaktigt att myndigheterna lär av varandra, identifierar frågor av gemensamt intresse och möjliga samspelsområden oberoende av särskilda samråd, minimerar hinder för samarbete och gemensamt utvecklar strategiska åtgärder. I **samarbetsramverk**, t.ex. administrativa överenskommelser, gemensamma förklaringar eller samförståndsavtal, kan man komma överens om att ordna workshoppar eller informella eller regelbundna möten eller inrätta särskilda expertgrupper i detta syfte. I dessa instrument kan man också föreskriva grundläggande principer, metoder och regler för samarbetet mellan myndigheterna (t.ex. när det gäller vilken form av kommunikation som ska användas, tidsfrister för svar – inklusive eventuella relevanta invändningar – gemensamma riktlinjer, politiska rekommendationer osv.) samt hur beslut och påföljder som tidigare har utfärdats av de berörda myndigheterna ska beaktas. Dessa överenskommelser kan också styra hur mycket information som delas, vad som kan utbytas (t.ex. personuppgifter) och vilken grad av samordning i ett visst ämne som förväntas mellan de berörda myndigheterna.
- 23. Med hänsyn till den konstitutionella och administrativa ramen i respektive medlemsstat bör **den nationella lagstiftaren och/eller regeringen också vara medvetna om behovet av att tillsynsmyndigheter och organ samarbetar närmare inom den digitala sektorn**. Detta kan också vara

viktigt för att säkerställa att myndigheterna förses med nödvändiga verktyg och resurser för att kunna samarbeta effektivt och för att hantera rättsliga krav som kan hindra myndigheterna från att utbyta information och därmed samarbeta ändamålsenligt under utredningar.

24. Myndigheternas interna åtgärder, t.ex. inrättande av en särskild grupp som samordnar samarbetsuppgifter och fungerar som **en enda kontaktpunkt** för andra myndigheter, kan främja samarbete med andra tillsynsmyndigheter. Det kan också visa sig vara till hjälp om kontaktpunkten får regelbunden utbildning om det relevanta rättsliga landskapet och den relaterade rättsliga utvecklingen i fråga om samarbete i allmänhet samt deltar i motsvarande arbetsgrupper eller nätverk³². För att säkerställa ett effektivt samarbete bör myndigheterna dessutom **skaffa grundläggande kunskaper** och kännedom om det regelverk som övervakas av deras motparter på det andra rättsliga området. Innan t.ex. dataskyddsmyndigheterna inleder diskussioner med en konkurrensmyndighet i en viss fråga skulle det vara nyttigt för dem att ha preliminära kunskaper av begreppet relevant marknad i allmänhet, huruvida vissa enheter på den eller de marknaderna har (eller kan ha) en dominerande ställning osv.
25. Det kan förekomma situationer där **en mer strukturerad och regelbunden samarbetsform** kan vara att föredra eller till och med nödvändig för att säkerställa en enhetlig och ändamålsenlig tillämpning av olika EU-rättsakter (se illustrationen ovan, C och D). Upprättandet av samarbetsprotokoll mellan olika behöriga myndigheter i enlighet med principen om lojalt samarbete kan vara det ändamålsenligaste sättet att säkerställa ömsesidiga samråd med rätt räckvidd och vid lämplig tidpunkt. Detta kan också bidra till att undvika dubbla påföljder i fall där två behöriga myndigheter beslutar att ålägga påföljder mot samma enhet för samma beteende enligt två eller flera separata rättsliga ramar³³.
26. Slutligen skulle också gemensamma branschutredningar och gemensamma undersökningar i möjligaste mån kunna genomföras i linje med den relevanta rättsliga ramen, som ett ännu närmare samarbete mellan myndigheter.

5 SLUTSATS

27. Främjande av synergier mellan dataskyddsmyndigheter och konkurrensmyndigheter kan förbättra båda systemens förmåga att skydda registrerade och användare. I takt med att företagens affärsmodeller utvecklas blir personuppgifter och de regler som tillämpas på behandlingen av personuppgifter alltmer centrala. Därför är det viktigt att överväga olika sätt att öka samstämmigheten mellan separat men samverkande lagstiftning, med tanke på de konsekvenser en osammanhängande tillämpning har på såväl individen som samhället. Detta kommer särskilt att kräva en bättre förståelse av förhållandet mellan begrepp som används i dataskyddslagstiftningen och i konkurrensrätten, för att

³² T.ex. Europeiska dataskyddsstyrelsens Taskforce on Competition and Consumer law (TF C&C), Global Privacy Assemblys Digital Citizen and Consumer Working Group (GPA DCCWG), utbyten med nätverket för konsumentskyddssamarbete (inom ramen för CDC-DPA). En översikt över Europeiska dataskyddsstyrelsens befintliga samarbeten finns här: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/support-cooperation-and-enforcement/international-cooperation-cooperation-other_sv.

³³ Europeiska unionens domstols dom av den 22 mars 2022, bpost SA/Autorité belge de la concurrence (C-117/20, ECLI:EU:C:2022:202). Enligt domstolen måste de två lagstiftningar som är i fråga eftersträva legitima mål av allmänintresse för att en kumulering av förfaranden och påföljder enligt sektorsspecifik lagstiftning och konkurrensrätten ska vara giltig (punkt 44). Dessutom ska det finnas ”klara och exakta bestämmelser som gör att det går att förutse vilka handlingar och underlåtenheter som kan bli föremål för en kumulering av förfaranden och påföljder och även möjliggör en samordning mellan de olika myndigheterna, om de båda förfarandena har genomförts på ett sätt som är tillräckligt samordnat, samtidigt som förfaranden ligger nära varandra i tiden, och huruvida den sanktionsåtgärd som vidtas i samband med det första förfarandet i kronologisk ordning har beaktats vid bedömningen av den andra sanktionen” (punkt 51).

stärka dataskyddsmyndigheternas förmåga att ta hänsyn till det aktuella ekonomiska sammanhanget och konkurrensmyndigheternas förmåga att införliva potentiellt relevanta dataskyddsöverväganden i sina bedömningar och beslut.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen
Ordförande

Anu Talus